

Kallioalue: Hopeavuori-Mellikkamäki

Kunta: KUOREVESI

Sijaintitiedot: Kuoreveden luoteisosassa Kolonkulman ja Pihlaiston välissä sijaitseva kallioalue Kolonjärven ja Lampisjärven rannoilla.

Karttalehti: 2231 10

Kallioalueen pinta-ala: 258 ha Korkeus: 183 m.p.y Suht.korkeus: 73 m

TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

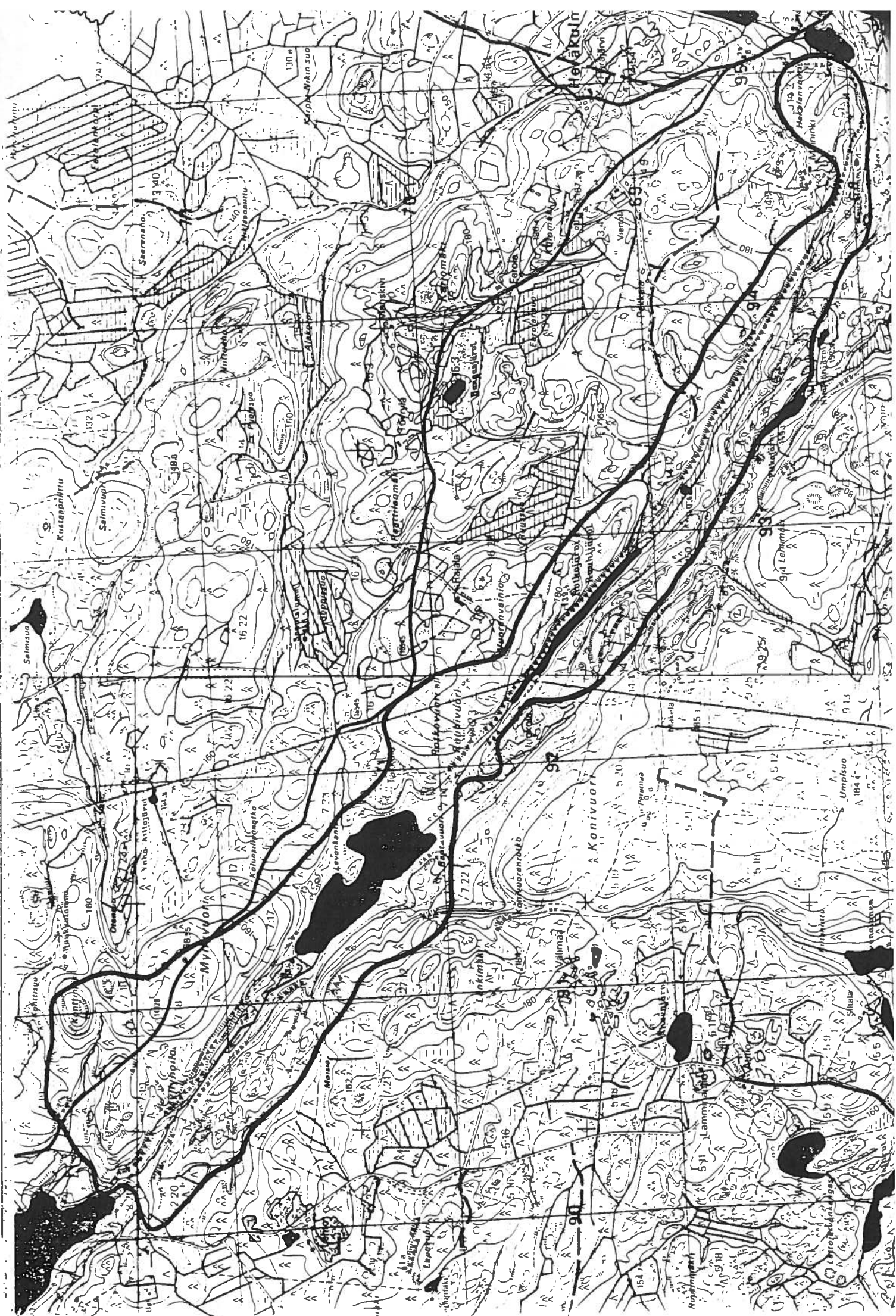
Geologia:	3	Muut tekijät:	-historia:	4
Biologia:	3		-monikäyttö:	3
Maisema:	3		-luonnontilaisuus:	3
			-lähiympäristö:	3

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 4

Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:

Mellikkamäen ja Hopeavuoren kallioalue koostuu viiden pienen järven välistä ja rannoilta kohoavista kallioselänteistä. Jyrkänteet eivät kohoa suoraan vedestä ja vain Lampisjärven rantavyöhyke on jylhä. Lampisjärven jyrkänteellä on myös ainoa varsinainen näköalapaikka. Kallioalueen geomorfologiset muodot ovat kokonaisuudessaan melko vaatimattomia. Hopeavuoren eteläsivun rikkonaisella, noin 20 metriä korkealla jyrkänteellä esiintyy ulkonevia pieniä kalliokielekkeitä ja tyvellä on liuskeisuuden mukaisen rakoilun synnyttämä onkalo. Alueen pääkivilajit ovat granodioriitti ja kiillegneissi. Kolonjärven ja Lampisjärven lounaispuolisessa granodioriitissa esiintyy leikkaavia graniittijuonia ja kiillegneissi- ja gabrosulkeumia. Hopeavuoren lakiosissa kiillegneissialueella esiintyy kallioperässä noin 100*30 metrin laajuinen hornblendiittigabroa oleva syväkivipahku. Kivilajin kontaktit kiillegneissiin ovat sekavat ja migmatisoituneet.

Alue on biologisesti arvokas lähinnä monipuolisuutensa sekä muutamien vaatelioiden kalliokasviensa ansiosta. Suurin osa alueesta on melko karua, mutta Hopeavuoren jyrkänteellä esiintyy meso-eutrofista kalliokasvillisuutta. Alueella on laajoja avohakkuita ja kulotuksia, mutta myös yksi pieni metsähallituksen aarnialue tai luonnonhoitometsä Iso-Kylliön rannalla. Monimuotoisuutta alueelle tuovat järvien rantavyöhykkeet. Lampisjärven rannalta löytyi majavan syöntijälkiä. Mellikkamäellä on siellä täällä pieniä puroja ja kosteita, osittain hakkuilta säästyneitä painanteita, joissa on saniais-, metsäkorte- ja mustikkakorpileikkuja.

Kallioalue: Rotkovuoren murroslaakso Kunta: KUOREVESI-JÄMSÄ

Sijaintitiedot: Kuoreveden itäreunalla aivan Keski-Suomen läänin rajalla sijaitseva kallioalue Palsinajärven ja Aittojärven rannoilla.

Karttalehti: 2233 01, 2233 02, 2233 04

Kallioalueen pinta-ala: 156 ha Korkeus: 190 m.p.y Suht.korkeus: 85 m

TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

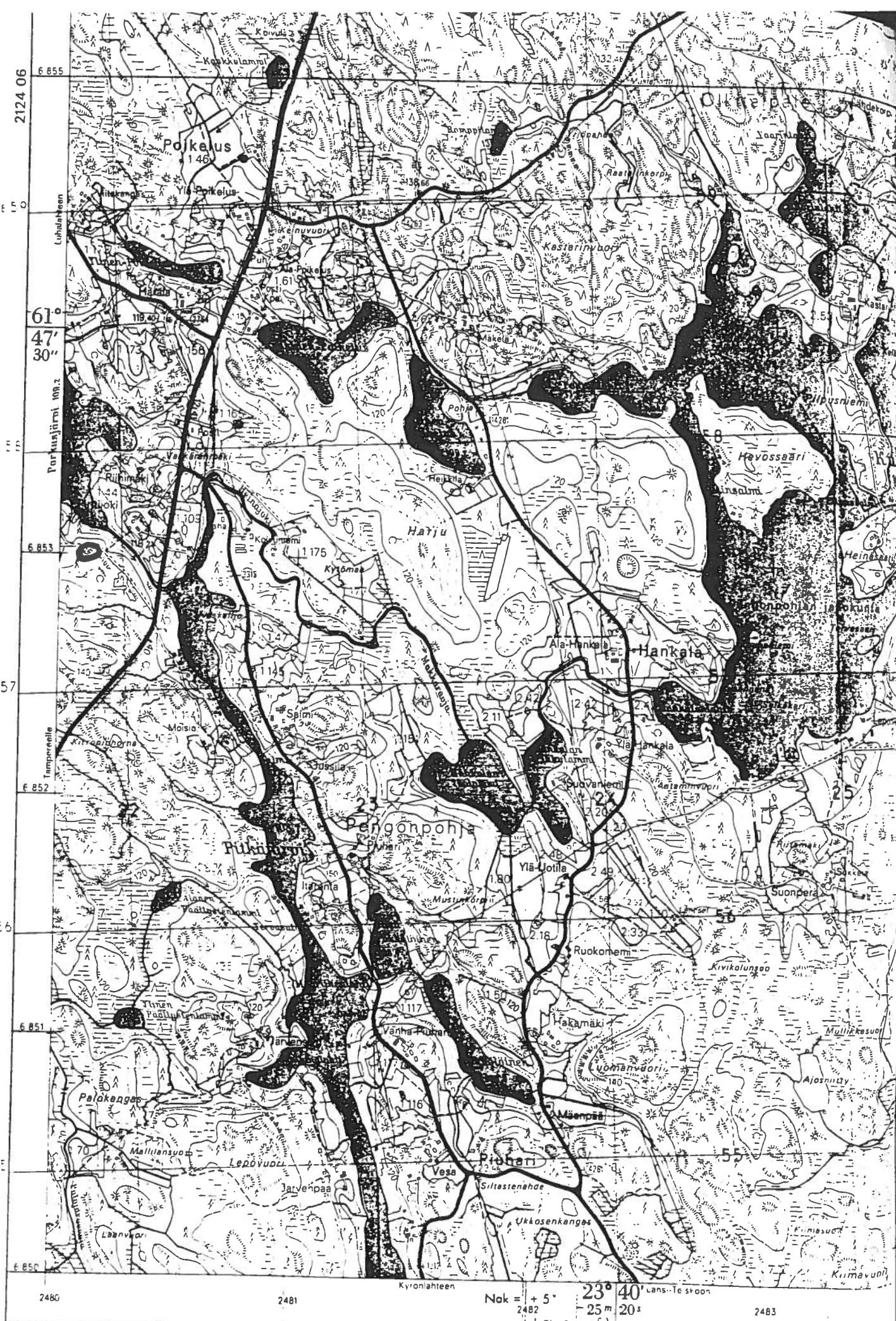
Geologia:	3	Muut tekijät:	-historia:	3
Biologia:	2		-monikäyttö:	2
Maisema:	2		-luonnontilaisuus:	3
			-lähiympäristö:	2

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 2

Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:

Rotkovuoren kallioalue sijaitsee luode-kaakkosuuntaisessa kallioperän murrosvyöhykkeessä, joka on kartalta hahmotettavissa peräti 60 kilometrin matkalla. Hämeen läänin puoleiseen osaan kuuluu Rotkovuoren länsiosa ja Myllyhoilon alue. Inventoidulla osalla murroslaakso on kapeimmillaan ja sitä reunustavat 15-45 metriä korkeat kalliojyrkänteet, jotka ovat massiivisimmillaan Myllyhoilon ja Ruuhivuoren alueilla ja Keski-Suomen läänin puolella Herakulman länsipuoleisella kallioselänteellä. Jyrkänteiden tyvillä esiintyy melko edustavia louhikoita. Keski-Suomen läänin puolella laakson pohjalle on syntynyt komea, lähes kilometrin pituinen Rotkojärvi. Alueen kivilaji on keskirakeista, paikoin gneissimäistä granodioriittia, jota leikkaavat paikoin kapeat graniitti- ja kvartsijuonet. Kivessä on myös kiillegneissisulkeumia. Jyrkänteet jäävät alueen sisään ja vain kallioalueen korkein kohta, Rotkovuoren huippu hahmottuu ulospäin. Paras näköalapaikka on Rotkovuoren jyrkänteen päällä, josta avautuu näköala alapuoliselle pellolle. Maiseman merkittävin osatekijä on jylhä sisäinen maisema. Myllyhoilossa kalliojyrkänteet reunustavat kapeaa purolaaksoa ja vuolas puro virtaa paikoin aivan jyrkänteen seinämässä kiinni.

Rotkovuori-Aittojärvi on luokiteltu luonnonmaisemanhoitoalueeksi (Pirkanmaan liitto 1993). Kallioalue on sekä metsä- että kalliokasvillisuudeltaan arvokas ja monipuolinen rotkolaakso. Keski-Suomen läänin puoleisessa osassa kalliojyrkänteillä tavataan tavanomaisten sammal- ja jäkäläyhteisöjen lisäksi vaateliaampaa, mesotrofista lajistoa. Kalliorinteillä viihtyy myös tyypillistä kuivuutta sietävää putkilokasvilajistoa. Hämeen läänin puolelta, Rotkovuoren lounaisrinteeltä löytyy varjoisaa jyrkännettä, jolla esiintyy mesotrofisten sammalyhteisöjen lisäksi myös eutrofiaan viittaavia lajeja. Tyvellä kasvaa mm. harvinainen isoriippusammal. Rotkovuoren jyrkänteen tyvellä on myös edustavaa, kosteaa lehtopalsamilouhikkoa sekä lajirikasta ja rehevää puronvarsilehtoa. Aittojärven luoteispuolisessa rotkossa biologisesti merkittävintä on Myllyhoilon puronvarren kostea, erittäin edustava lehto, jossa esiintyy mm. kotkansiipeä. Keski-Suomen puolella rotkon pohja ja vastarinne on suurelta osin hakattu ja notkelmassa on pitkä enimmäkseen luhtainen ruoho- ja heinäkorpijuotti. Myllyhoilon notkossa pesii kanahaukka.

Kallioalue: Poikeluksen pallograniitti Kunta: KURU

Sijaintitiedot: Lounais-Kurussa Ylöjärvi-Kurutien länsipuolella Poikeluksessa sijaitseva pieni kallio n. 12 km Kurun kirkolta lounaaseen

Karttalehti: 2124 08

Kallioalueen pinta-ala: 1 ha Korkeus: 128 m.p.y Suht.korkeus: 5 m

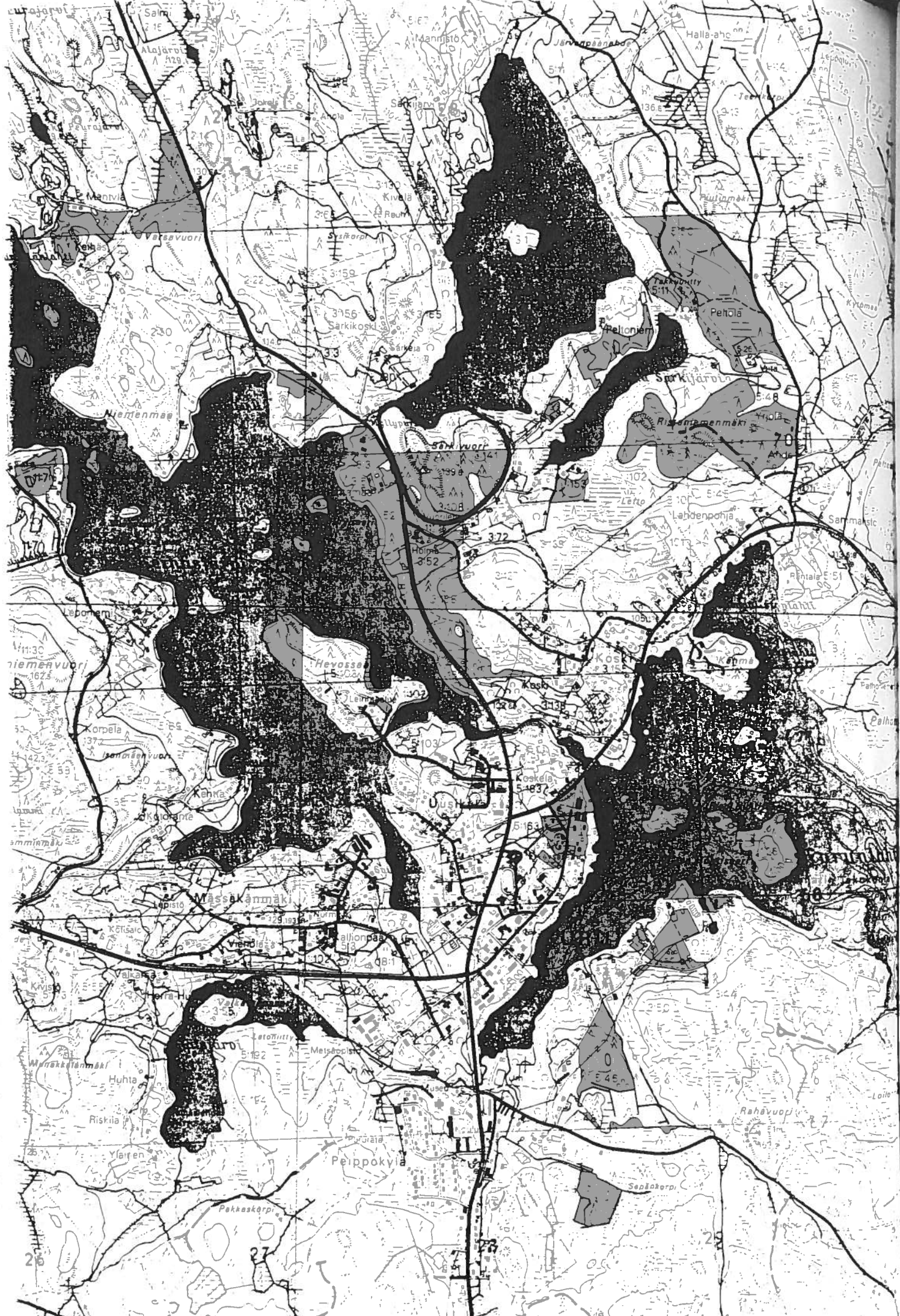
TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

Geologia:	1	Muut tekijät:	-historia:	4
Biologia:	4		-monikäyttö:	2
Maisema:	4		-luonnontilaisuus:	4
			-lähiympäristö:	3

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 2

Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:

Kallioalueen kivilaji on kansainvälisesti harvinaista ns. Kurun pallograniittia. Kohteen ympäristössä on laajoja syväkivialueita, jotka koostuvat granodioriitista ja graniitista. Pallograniitin esiintymä on pinta-alaltaan varsin pieni ja paljastumassa sillä on kokoa 30*30 metriä. Pallograniitti on rakenteeltaan harvinainen pallorakenteinen kivi, jossa 10-15 senttimetrin läpimittaiset tummat pallot muodostuvat tummista kiillepitoisista ja vaaleista maasälpäpitoisista vuorottelevista kehistä. Pallograniitti on tunnettu ja helppopääsyinen geologinen opetuskohde. Kallioalue on suurelta osin vanhaa avolouhosaluetta, josta on louhittu pallograniittia rakennuskiveksi. Maapeitteiden poiston ansiosta pallograniitin rakenteita on paikoin hyvin nähtävissä louhoskuopan vierustan silokallioilla. Alueella ei ole maisemallisia eikä erityisiä biologisia arvoja. Louhoksessa on vettä ja soistumaa, ja kallion kasvillisuus on kulunutta. Kalliolla kasvaa lähinnä karuille kallioille ja soistumille ominaista sammallajistoa sekä heiniä. Paljastuman ympärillä on tuoretta ja lehtomaista kangasmetsää. Puusto on pääasiassa nuorta koivikkoa.

Kallioalue: Särkivuori**Kunta: KURU**

Sijaintitiedot: Kuru-Virrat -tien itäpuolella Ison Särkijärven ja Keihäsjärven välissä sijaitseva kallio 2 km Kurun kirkolta pohjoiseen.

Karttalehti: 2213 07

Kallioalueen pinta-ala: 20 ha Korkeus: 140 m.p.y Suht.korkeus: 35 m

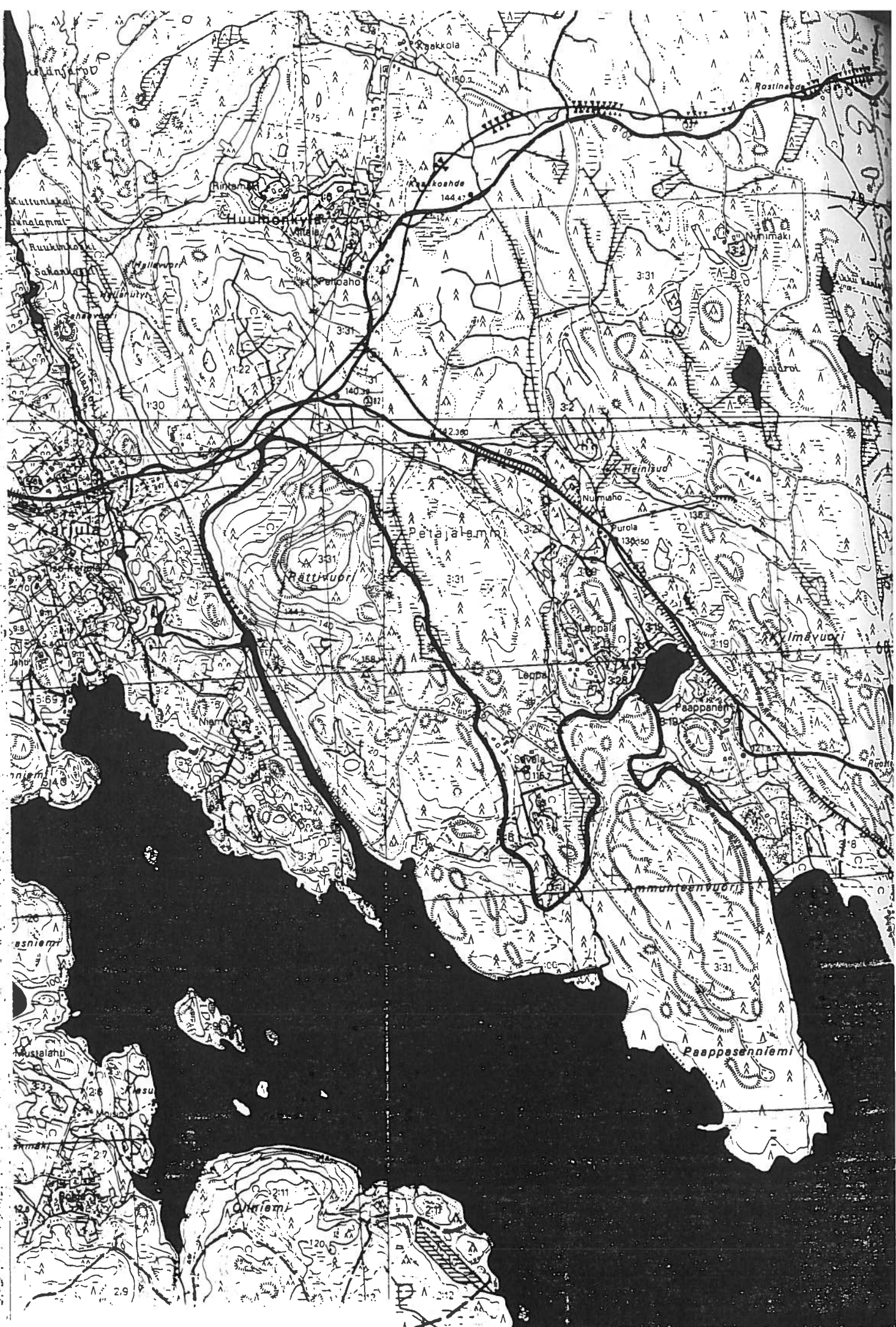
TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

Geologia:	3	Muut tekijät:	-historia:	4
Biologia:	3		-monikäyttö:	3
Maisema:	2		-luonnontilaisuus:	3
			-lähiympäristö:	2

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 4**Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:**

Särkivuori sijaitsee maisemallisesti merkittävällä paikalla kahden järven välisellä kannaksella. Korkein huippu on selvärajainen, jyrkänteinen selänne, joka erottuu lähimaisemassa selvästi. Pohjoisessa alue rajautuu suoraan Isoon Särkijärveen ja nousee noin 35 metriä sen yläpuolelle. Lounaisrinteen noin 30 metriä korkea porrasmainen jyrkänte erottuu jylhänä länsipuoliselle tielle. Luoteessa alue rajautuu purolaaksoon. Harjanteen lakiosa on kapea, porrasmainen kallioalue ja itäsivulla on viisto jyrkänteinen silokalliorinne. Korkeimmalta huipulta avautuu jylhä näköala molemmille järville. Näköalat Keihäsjärvelle ovat luontaiset, sen sijaan Isolle Särkijärvelle näkymiä ovat avanneet rinteiden hakkuut. Sisäinen maisema on laen silokallioilla ja louhikkoisella lounaisjyrkänteellä miellyttävän avoin ja luonnontilaisuuden ja karuuden vuoksi erämaisen tuntuinen.

Alueen kallioperä on hienorakeista, selvästi suuntautunutta tummaa kiilleliusketta ja harmaata keskirakeista granodioriittia. Alueen kiilleliuske on osa pitkää ja kapeaa luode-kaakkosuuntaista kiilleliuskevyöhykettä, joka ulottuu kallioperässä yli 10 kilometriä pohjoisemmaksi (Matisto 1960). Biologisesti melko tavanomaisen alueen kalliokasvillisuus on karua, mutta jokseenkin monipuolista. Alarinteillä on tuoretta ja lehtomaista kangasta. paikoin lehtoakin, joka on Kurun seudulla jokseenkin harvinaista. Luoteisrajalla virtaa vuolas Myllypuro ja pohjoisessa järven rantavyöhyke lisää alueen biologista monimuotoisuutta. Laki on varsin luonnontilainen, mutta rinteillä on hakkuita.

Kallioalue: Ammunteenvuori-Rättivuori Kunta: KURU

Sijaintitiedot: Näsijärven Kurunlahteen pistävässä niemessä sijaitseva laaja kallioalue n. 5 km Kurun kirkolta itään.

Karttalehti: 2213 07

Kallioalueen pinta-ala: 283 ha Korkeus: 170 m.p.y Suht.korkeus: 75 m

TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

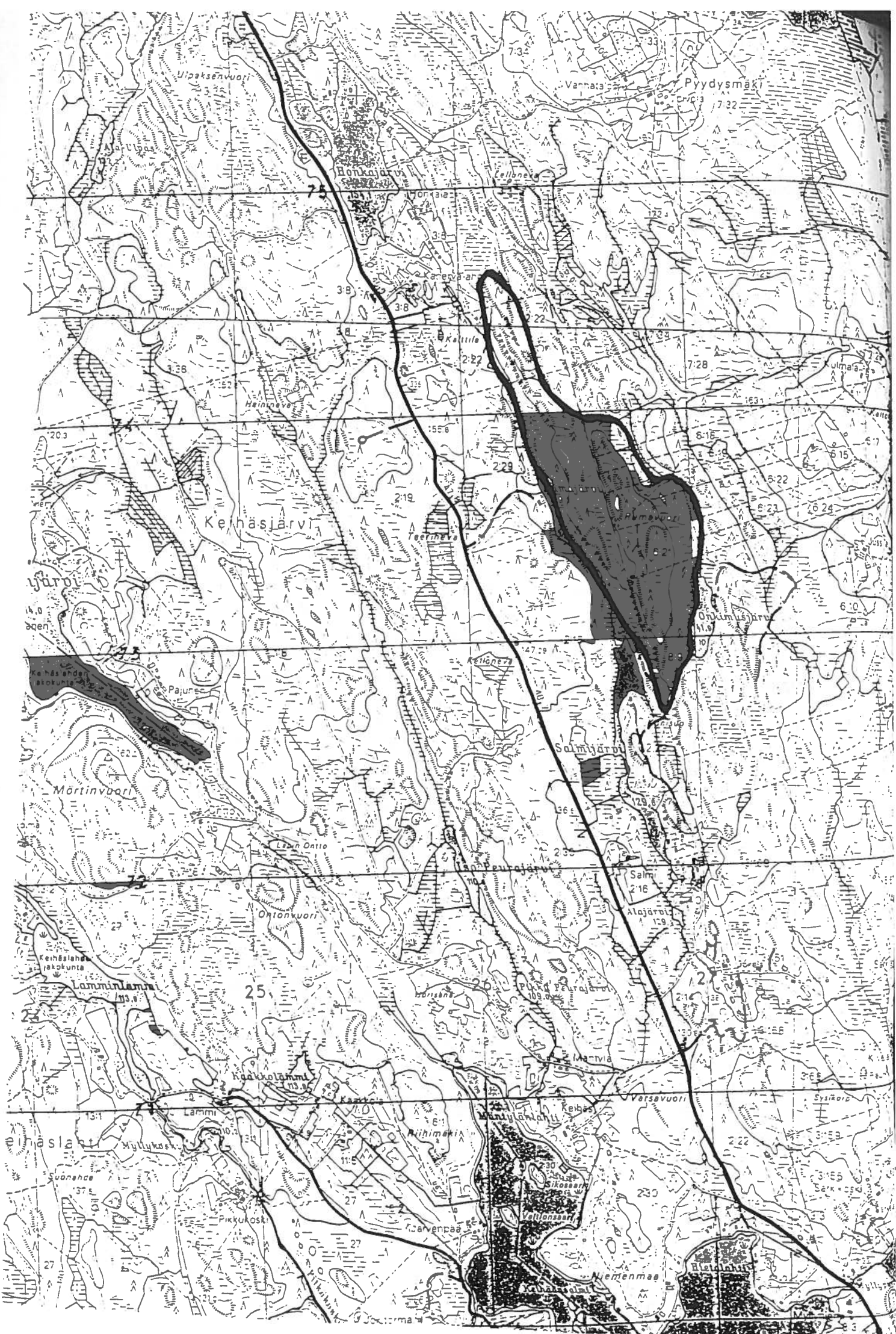
Geologia:	3	Muut tekijät:	-historia:	3
Biologia:	3		-monikäyttö:	3
Maisema:	2		-luonnontilaisuus:	3
			-lähiympäristö:	2

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 3

Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:

Ammunteenvuoren ja Rättivuoren muodostama kallioalue on maisema- ja luonnonarvoiltaan hyvin edustava. Ammunteenvuori on länsireunastaan melko tasaista ja avointa silokalliomännikkömaastoa, kun taas Rättivuoren lakiosa on taas melko heikosti paljastunutta kalliomaastoa. Rättivuoren ja Ammunteenvuoren jyrkänteissä on noin 10 metriä korkeita pystyseinämiä. Rättivuoren 40-metrinen länsijyrkänteiden tyvellä on suurikokoista louhikkoa. Eteläosassa Paappaisenniemen rannalla silokallioissa on uurteita ja sirppimurroksia. Paappasenniemessä on myös edustava rantakivikko, jossa kiviaines on pyöristynyttä. Alueen korkein kohta, Rättivuoren laki kohoaa runsaat 70 metriä järvenpinnan yläpuolelle. Kohde hahmottuu korkeina metsäisinä selänteinä. Kallioalueelta avautuu hyvin kauniita näköaloja vesimaisemaan ja kaukaisille metsäalueille. Rättivuoren jyrkänteiden päältä ja Ammunteenvuorelta näköalat avautuvat luontaisesti harvan kalliomännikön lomitse; muualla näköaloja ovat avanneet hakkuut. Sisäinen maisema on suurimmaksi osaksi muuttunut avohakkuiden, äestysten ja ojitusten vuoksi.

Ammunteenvuoren alueella kallioperässä esiintyy Kurun harmaata graniittia runsaasti, kun taas Rättivuorella on vallitsevana kivilajina tumma, hieno-keskirakeinen gabro. Gabroa esiintyy myös kookkaina sulkeumina Kurun graniitissa. Gabromuodostumien sisäosissa kivilajin koostumus muuttuu paikoin peridotiitiksi. Peridotiittia esiintyy mm. Rättivuoren itäpuolella aivan kallioalueen lähiympäristössä (Matisto 1960). Alue on biologisesti monipuolinen ja sen arvoa lisää pitkä rakentamaton rantavyöhyke. Ammunteenvuorella on hyvin edustavaa poronjäkälä-tierasammalmosaiikkia, jossa kasvaa myös levinneisyydeltään lounaista jäykkärölliä. Ammunteenvuoren koillisjyrkänteiden juurella on edustavaa kallionaluslehtoa. Rättivuoren länsijyrkänteiden alapuolisine kuusikoineen on luonnontilainen ja edustava. Jyrkänteet ovat varjoisia ja valuvetinen, ja runsaimpia lajeja ovat yleiset karun alustan sammaleet. Rättivuoren jyrkänteet ovat myös linnustollisesti arvokas. Rättivuori rajautuu lännessä Karjulanjokeen, jonka alueella esiintyy majavia (Tampereen seutukaavaliitto 1985). Alueen läpi kulkee merkitty retkeilypolku.

Kallioalue: Rumavuori

Kunta: KURU

Sijaintitiedot: Kuru-Virrat -tien itäpuolella Salmijärven ja Honkajärven välissä sijaitseva kallioalue n. 5 km Kurun kirkolta pohjoiseen

Karttalehti: 2213 07, 2213 08

Kallioalueen pinta-ala: 58 ha Korkeus: 182 m.p.y Suht.korkeus: 53 m

TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

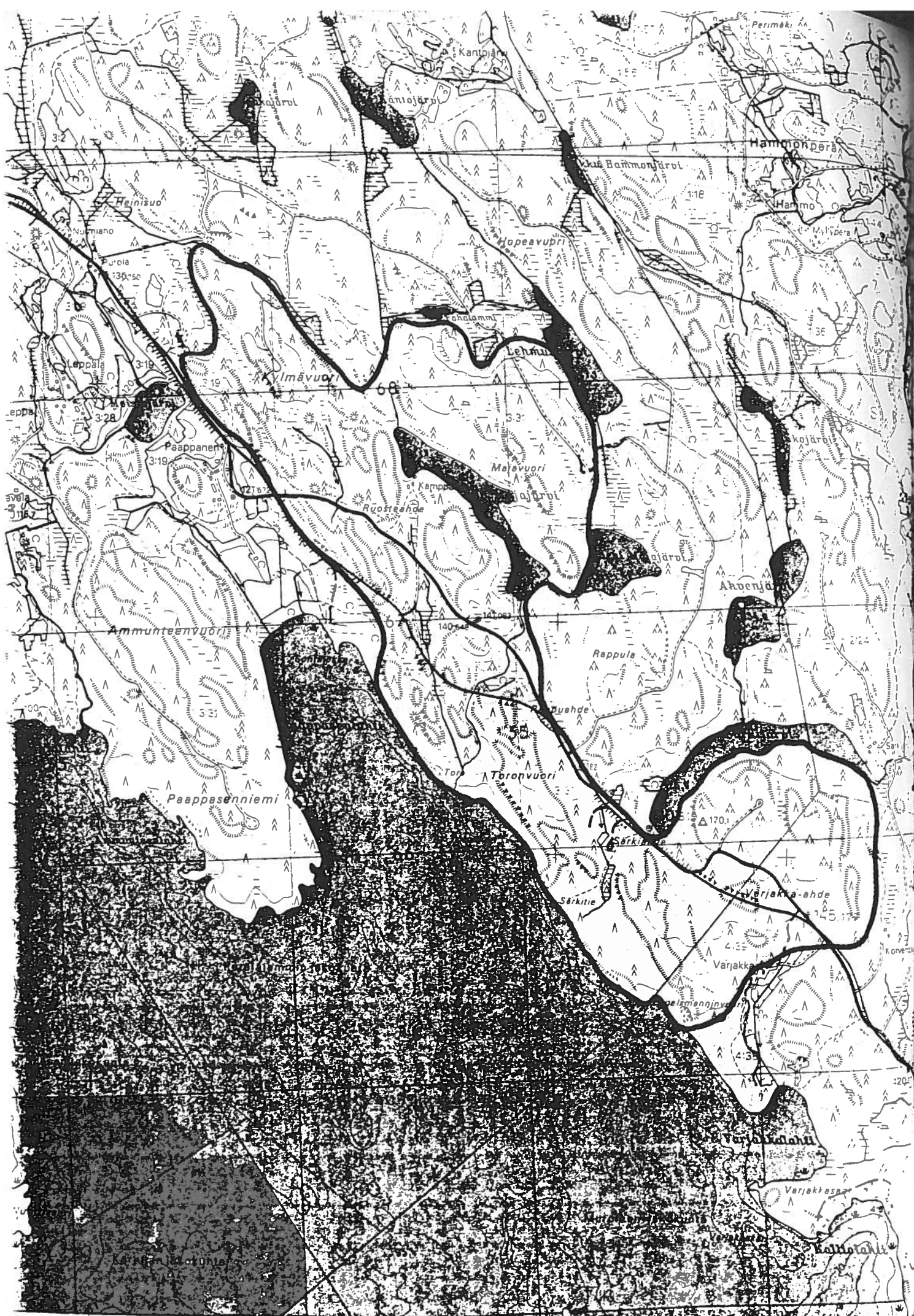
Geologia:	3	Muut tekijät:	-historia:	4
Biologia:	3		-monikäyttö:	3
Maisema:	3		-luonnontilaisuus:	3
			-lähiympäristö:	2

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 4

Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:

Kallioselännejakso rajautuu luode-kaakkosuuntaisiin kallioperän murtumalinjoihin. Selänteiden länsireunaa hallitsevat parhaimmillaan 15-20 metriä korkeat kalliojyrkänteet. Massiivisin kallioseinä sijaitsee Rumavuoren selänteen eteläosassa lähellä Salmijärveä. Jyrkänteen päältä avautuu näkymä kauas läntisille metsäalueille sekä erittäin kaunis näköala nevarantaiselle Salmijärvelle. Lakiosaa luonnehtivat paikoin kvartsidioriitin kuutiorakoilun mukaiset porrasmaiset kallioselänteet. Silokalliot ovat lakiosissa ja rinteillä melko pienialaisia ja tavanomaisia. Hakkuut ovat monin paikoin muuttaneet Rumavuoren sisäistä maisemaa. Louhikkoiset jyrkännepinnat, suolaikut ja lammet ovat edustavia pienmaisemia.

Kallioalueen länsiosaa hallitsee kvartsidioriitin runsaasti migmatisoima kiilleliuske, kun taas itäosassa on vallitsevana kivilajina keskirakeinen kvartsidioriitti (Matisto 1960). Alueen kiilleliuske on länsireunan jyrkänteessä edustavasti paljastuneena, jolloin kivilajille tyypillinen raitaisuus ja poimuttuminen on hyvin nähtävissä. Alue on kasvillisuudeltaan karu ja melko tavanomainen. Biotooppeja on kuitenkin kohtalaisen paljon, koska alueella on jyrkänteisiä valo- ja varjoseinämiä, karua silokalliopintaa, korpi- ja rämesoistumia. lammenrantaa nevaruoksineen sekä kangasmetsää. Alueen tärkein arvo on varsinaisen Rumavuoren lounaisjyrkänteen linnustossa.

23° 50'
-24° 40'

KURU

Vankavesi

RUOVESI

Nak = + 2° 2493

2494

Kallioalue: Kylmävuori-Engelsmanninvuori**Kunta: KURU-RUOVESI**

Sijaintitiedot: Näsijärven Vankaveden rannalla lähellä Murolen kanavaa sijaitseva laaja kallioalue n. 7 km Kurun kirkolta itään.

Karttalehti: 2213 10

Kallioalueen pinta-ala: 272 ha Korkeus: 180 m.p.y Suht.korkeus: 85 m

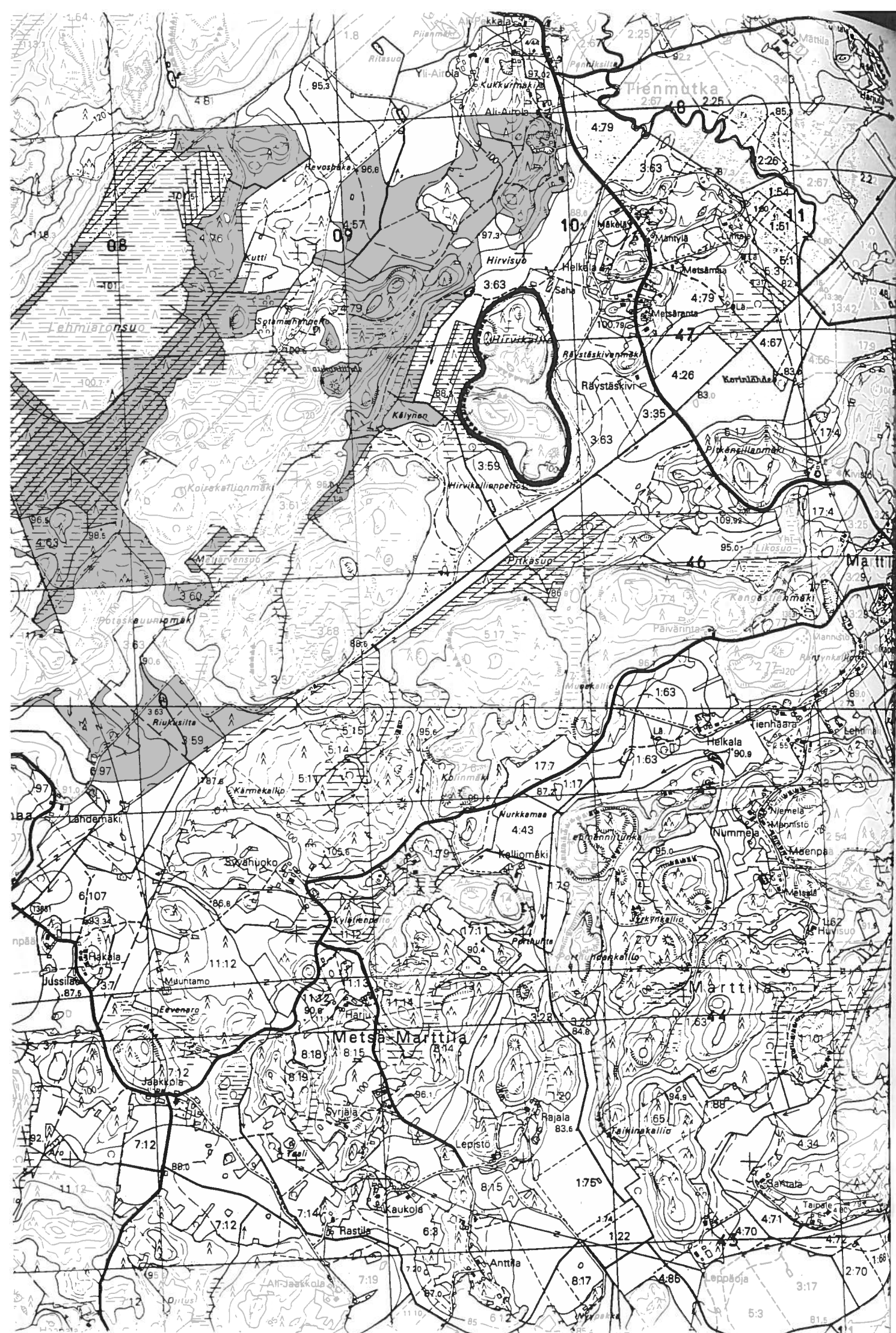
TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

Geologia:	3	Muut tekijät:	-historia:	3
Biologia:	3		-monikäyttö:	3
Maisema:	2		-luonnontilaisuus:	3
			-lähiympäristö:	2

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 3**Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:**

Näsijärven rantaa myötäilevä korkea kallioselännejakso, jonka korkein kohta on Majavuori. Kalliopinnat erottuvat alueen ulkopuolelle lähinnä Toronvuorella. Suurmaisemassa etenkin Kylmävuori ja Majavuori erottuvat jyrkkinä ja selkeärajausina. Hakkuut ovat monin paikoin avanneet näköaloja, mutta Näsijärvi ja läheiset pienet lammet näkyvät alueelle luontaisestikin. Majavuoren huipulta avautuu todella jylhä näköala Näsijärven yli Tampereen Näsinneulaan saakka. Sisäinen maisema on edustava etenkin luonnontilaisen Ison Majajärven tuntumassa. Toronvuoren länsisivulla on noin 20 metriä korkea viisto jyrkänne, porrasmaisesti kohoava kalliorinne, jossa kohtalaisen runsasta louhikkoa. Majavuoren länsireunalla on noin 10 metriä korkea pystyseinä.

Kurun harmaata graniittia esiintyy runsaasti Toronvuoren ja Engelsmanninvuoren ranta-alueella kun taas Kylmävuoren ja Iso Majajärven alueella on vallitsevana kivilajina tumma, keskirakeinen dioriitti ja gabro. Emäksiset syväkivet muuttuvat koostumukseltaan paikoin peridotiitiksi, jota esiintyy runsaimmin Iso Majajärven eteläpuoleisilla kallioilla (Matisto 1960). Karuja kallionlakia luonnehtivat poronjäkäliköt ja kalliomänniköt. Jyrkänneillä on sekä varjoisan että paisteisen seinämän tavanomaista sammal- ja jäkälälajistoa. Hyvin kirkasvetinen Iso Majajärvi on pienvesikartoituksessa todettu luonnonsuojelullisesti arvokkaaksi (Saura & Saura 1993). Kallioaluekokonaisuus on laaja, joten sillä on merkitystä erämaaeläimistölle. Ilves pesinee Kylmävuorella. Kylmävuoren ja Majavuoren jyrkänneet ovat linnustollisesti arvokkaita. Metsänhakkuut ovat muuttaneet suurta osaa alueesta.

Kallioalue: Hirvikallio

Kunta: KÄRKÖLÄ

Sijaintitiedot: Noin kilometri Marttilan kylän luoteispuolella

Karttalehti: 2133 10

Kallioalueen pinta-ala: 32 ha Korkeus: 125 m.p.y Suht.korkeus: 43 m

TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

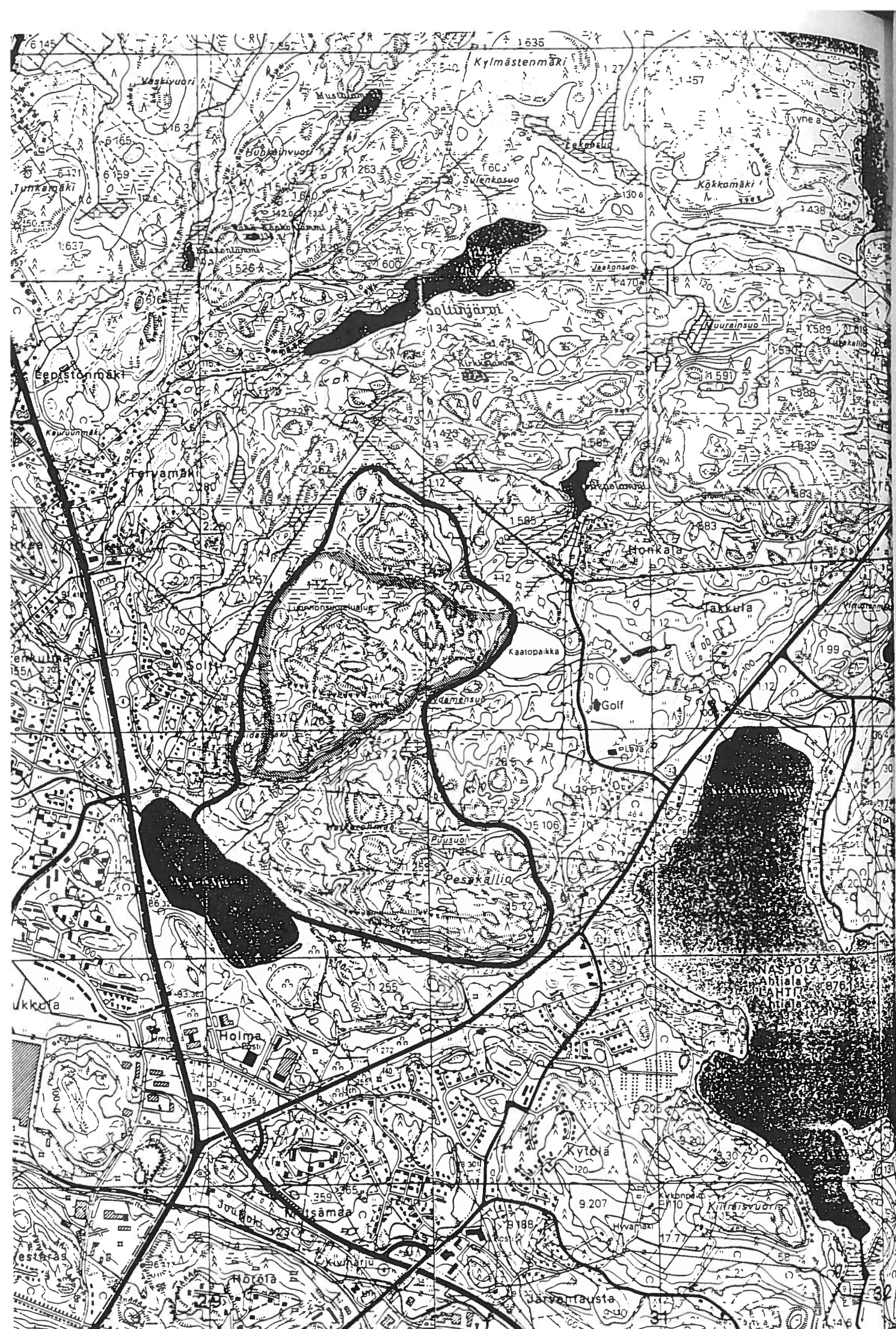
Geologia:	3	Muut tekijät:	-historia:	4
Biologia:	3		-monikäyttö:	4
Maisema:	3		-luonnontilaisuus:	3
			-lähiympäristö:	2

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 4

Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:

Hirvikallio sijaitsee Äväntjokea reunustavien peltoalueiden länsireunalla. Peltoaukeat, keskiaikaista perua oleva kyläasutus ja alueen läpi kulkeva ikivanha tie muodostavat Uusikylän arvokkaan kulttuurimaiseman (Putkonen 1984, s. 62). Kallioalue muodostuu kahdesta jyrkkäpiirteisestä selänteestä ja niiden välisestä jyrkänteisten kalliorinteiden reunustamasta solamaisesta metsänotkelmasta. Edustavimmillaan jyrkänteet ovat kallioselänteiden länsisivuilla, jossa lähes pystyt, 10-15 metriä korkeat kallioseinämät ovat laskevat tasaiseen ojitettuun rämeeseen. Selänteiden lakiosat ovat harvan rakoilun lohkoma kalliomaastoa, jossa silokalliot ovat kohtalaisen pieniä ja tavanomaisia. Pohjoisemman mäen laella on lohkareikkoja.

Alueen kallioperä on keski-karkearakeista mikrokliinigraniittia. Hirvikallion selännejakso erottuu itäpuolen peltomaisemassa metsäisinä kupumaisina selänteinä. Jyrkännepinnat eivät näy kovin etäälle, mutta lähimaisemassa ne ovat melko jylhiä ja edustavia. Selänteiden lakiosissa puusto rajoittaa enimmäkseen näkyvyyttä, mutta paikoin avautuu puuston lomitse edustavia metsä- ja peltomaisemia. Kallioalueen sisäiset maisemat ovat kohtalaisen luonnontilaiset ja ovat kalliojyrkänteineen tavanomaista edustavammat. Biologisesti kiinnostavinta alueella on pohjoisosan länsijyrkäne, jonka kostealla, paikoin ylikaltevalla tyvellä on varsin edustavaa mesotrofista sammalvaltaista kasvillisuutta. Merkittävin laji on alueellisesti erittäin uhanalainen loukkohohtosammal. Valoisilla kohdilla on myös karpeiden hallitsemia pintoja ja loivilla ylärinteillä poronjäkälää. Metsät vaihtelevat tuoreesta, osittain harvennetusta kuusikosta rinteiden ja laen puolukkatyypiseen mäntykankaaseen. Alue on linnustollisesti arvokas.

Kallioalue: Pesäkallio**Kunta: LAHTI**

Sijaintitiedot: Alasenjärven ja Merrasjärven välisessä kallioisessa metsämaastossa.

Karttalehti: 3111 03, 3111 06, 3112 01

Kallioalueen pinta-ala: 190 ha Korkeus: 160 m.p.y Suht.korkeus: 77 m

TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

Geologia:	3	Muut tekijät:	-historia:	4
Biologia:	3		-monikäyttö:	2
Maisema:	3		-luonnontilaisuus:	3
			-lähiympäristö:	1

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 4

Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:

Pesäkallio sijaitsee Alasenjärven ja Merrasjärven välissä Lahden kaupungin tuntumassa. Alueen luoteisosassa on Pesäkallion luonnonsuojelualue. Kallioselännealue on eteläreunastaan jyrkkärinteinen ja rajautuu kohtalaisesti talousmetsämaastoon. Selänteiden lakiosat ovat kohtalaisen tasaista, hieman porrasmaisesti kumpuilevaa kalliomännikköistä maastoa, jossa silokalliot ovat kohtalaisen pienialaisia ja tavanomaisia. Jyrkännepinnot ovat matalahkoja ja paikoin laattarakoillun lohkomia. Pesäkallion eteläreunan jyrkännepinnulla esiintyy massiivinen kourumainen katosmuoto, joka on todennäköisesti jäätikön sulamisvesien synnyttämä. Alueen kallioperä on migmatiittista, poimuttunutta kiillegneissia, jossa esiintyy paikoin granaattia, kordieriittia ja sillimaniittia porfyroblasteina.

Pesäkallio erottuu korkeana kallioylänköalueena, mutta matalat seinämät eivät näy kauemmas. Pesäkallion eteläreunalta avautuu puuston rajoittamia maisemia Merrasjärven ja kaupungin yli Vesijärvelle saakka. Kallioalueen lehtoiset metsämaisemat ja etenkin eteläjyrkänteiden erikoinen kovera kallioseinäma ovat paikallisia nähtävyyksiä. Pesäkallion kalliokasvillisuus on niukkalajista ja tavanomaista, mutta metsäkasvillisuus on melko monipuolista. Lakiosissa on kuivaa mäntykangasta ja poronjäkälikköjä ja rinteillä sekä notkoissa kuivia, tuoreita ja kosteita lehtoja. Järven rantatasanteen sekametsän tyyppi vaihtelee rehevän lehdon ja lehtokorven välillä ja rannan tuntumassa on myös lajistoltaan arvokas puronotko. Pohjantikka, idänuunilintu, pohjansirkku ja liito-orava kuuluvat luonnonsuojelualueen puolella havaittuun eläimistöön. Pesäkallion alueella on valaistu kuntopolkuverkosto sekä runsaasti pienempiä polkuja. Sijainti vain muutaman kilometrin päässä kaupungin keskustasta takaa ahkeran käytön. Alue kuuluu lisäksi Lahden biologian ja maantieteen opetuskohteisiin.

2553

2554

-20m 00'
25° 00'

Nak = +29°

2555

Nak = -15° 2556

KKALA

LAMMI Arrankurpi

Lammin kirkolle KOSKI

Kallioalue: Hevoskallio-Napankallio Kunta: LAMMI

Sijaintitiedot: Kallioalue sijaitsee Arrankorven eteläpuolella noin 16 kilometriä Lammilta etelään.

Karttalehti: 2133 05

Kallioalueen pinta-ala: 19 ha Korkeus: 160 m.p.y Suht.korkeus: 69 m

TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

Geologia:	3	Muut tekijät:	-historia:	4
Biologia:	3		-monikäyttö:	4
Maisema:	2		-luonnontilaisuus:	3
			-lähiympäristö:	3

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 3

Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:

Geologisesti, biologisesti ja erityisesti maisemallisesti merkittävä kallioalue muodostuu jyrkänkeisistä selänkeistä ja metsäisestä välimaastosta. Selänkeiden lakiosissa ja viistoijyrkänkeisillä rinteillä on tavanomaista edustavampia silokalliopintoja. Hevoskallion eteläijyrkäne on maisemallisesti arvokas, viistoijyrkänteinen, osittain porrasmaisina leveinä hyllyinä kohoava seinämä, jossa esiintyy pieniä ylikaltevia pintoja. Napankallion etelärinne on 25 metriä korkea porrasiyrkänteinen kalliorinne. Kallioalue erottuu jokseenkin hyvin ympäröiviltä pelloilta katsottuna. Erityisesti Hevoskallion lakialueet ovat näyttäviä ja sieltä avautuu pelto- ja metsämaisemia useiden kilometrien päähän. Kallioalueen kivilaji karttalehtialueelle tyypillistä heterogeenista, keski-karkearakeista, hieman pilsteistä mikrokliniigraniittia, jossa on paikoin sulkeumana kiillegneissia.

Kallioalueen lakiosat ovat pääosin varsin luonnontilaista kangasmetsää, jossa on hyvin säilyneitä poronjäkälikköjä. Kalliopaljastumien sammal- ja jäkäläpeite on paria mesotrofista lajia lukuunottamatta oligotrofista ja lajistoltaan vaatimatonta. Napankallion ja Hevoskallion eteläijyrkänteellä ja kalliohyllyillä esiintyy pienialaisia ketolaikkuja. Paljastumien välialueet ja alarinteet ovat osittain harvennettuja, tuoreita ja lehtomaisia kuusikoita (MT, OMT). Paljastumien ympärillä on myös tuoretta lehtoa (OMaT). Hevoskallion lounaispuolella on vähävetinen purouoma, jonka varressa tavataan suurruohotyypin lehtolajistoa. Alue rajautuu idässä Supanmäen harjumuodostumaan. Lounaispuolella on lehtipuulla metsitettyjä vanhoja pelloja. Muuten kohdetta ympäröivät rehevät kuusikot sekä pellot. Lähialueella on pari maalaistaloa.

Juuliu
2542

Sorvajärvi

2543

Nak = - 12°
2544

24° 50' 2545
- 20m 40s

2545
2544

5381

1182

1183

2134 02

Kallioalue: Karhukallio**Kunta: LAMMI-TUULOS**

Sijaintitiedot: Tuuloksen ja Lammin rajalla Kyynäröjärven pohjoispuolella.

Karttalehti: 2134 03

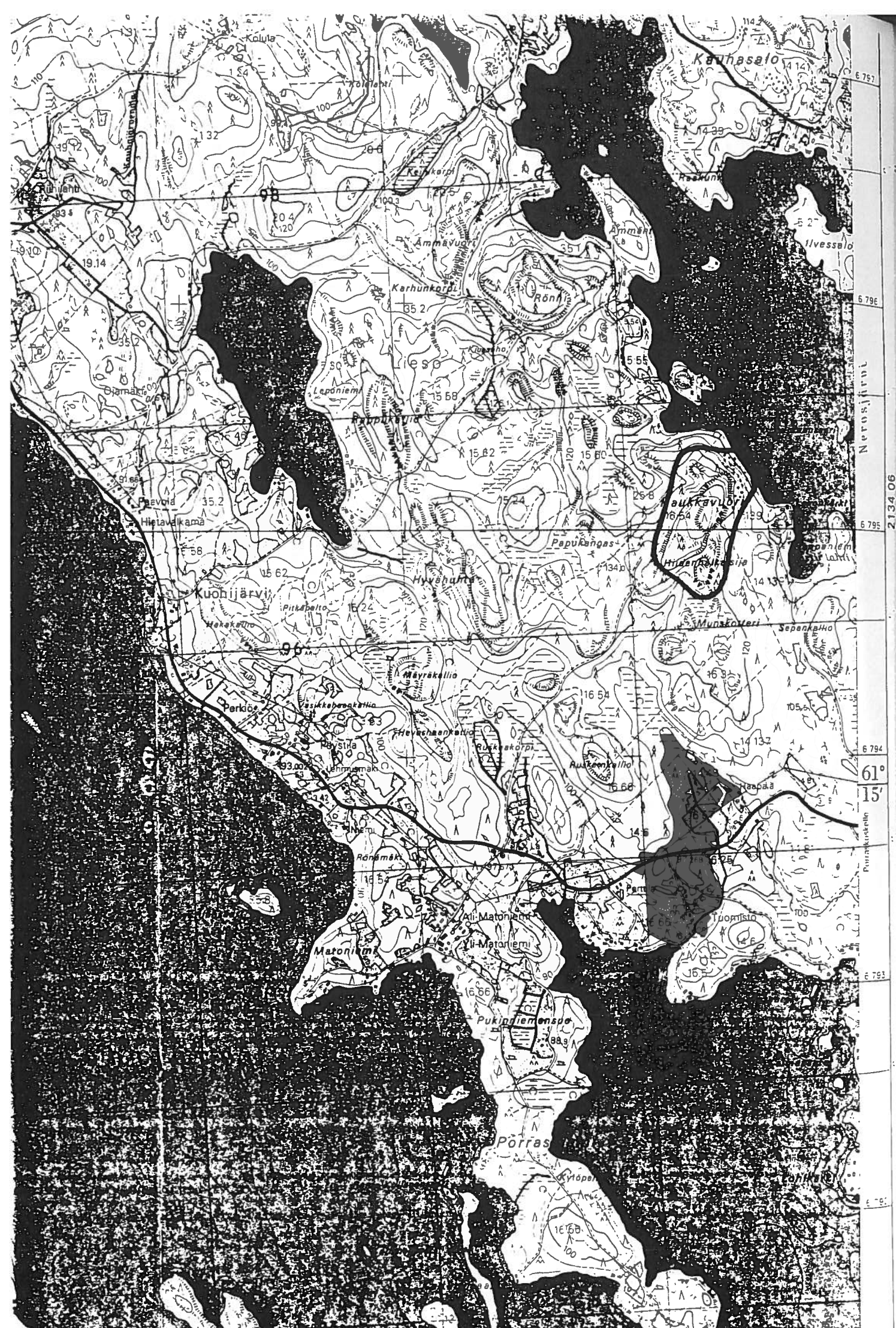
Kallioalueen pinta-ala: 10 ha Korkeus: 157 m.p.y Suht.korkeus: 37 m

TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

Geologia:	3	Muut tekijät:	-historia:	4
Biologia:	3		-monikäyttö:	3
Maisema:	3		-luonnontilaisuus:	2
			-lähiympäristö:	4

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 4**Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:**

Keskinen-Kyynärön pohjoispuolella sijaitseva kuusivaltaisten kangasmetsien ja monipuolisten suolaikkujen ympäröimä jyrkänteinen kallioselänne. Karhukallio erottuu lähimaisemassa selväpiirteisenä ja jyrkännepinnot näkyvät edustavina. Lakiosasta avautuu kauas ulottuvia metsäisiä maisemia useaan ilmansuuntaan. Erityisesti jylhät pystyjyrkänteet sekä komea lohkareikko ovat sisäisen maiseman merkittävimmät arvot. Karhukalliolla on myös merkittäviä geologisia ja biologisia arvoja. Kivilaji on keskirakeista, selvästi pilsteistä granodioriittia, joka on paikoin rakenteeltaan porfyyrinen ja sisältää kookkaampia maasälpärakeita keskirakeisen aineksen seassa. Karhukallion lounais-, etelä- ja itäreunalla on massiivisia kuutio- ja sekarakoilun lohkomia lähes pystyseinämäisiä kalliojyrkänteitä. Jyrkänteiden alla on kookasta ja massiivista louhikkoa. Erityisesti Karhukallion itäjyrkänne on ravinteisuutta ilmentävän kalliokasvillisuuden suhteen merkittävä. Läntisen jyrkänteen pystyseinämän karut jäkäläkasvustot ovat edustavia. Lisäksi lohkareikon sammallajisto ilmentää mereisyyttä ja putkilokasvilajistossa esiintyy vaateliasta lajistoa. Alueella tavataan edustavaa saniaisvaltaista tervaleppäkorpea. Karhukalliolla pesii arvokkasta linnustoa. Alue toimii pääosin paikallisena näköala- ja retkeilykohteena.

Kallioalue: Haukkavuori**Kunta: LAMMI**

Sijaintitiedot: Haukkavuori sijaitsee Porraskosken luoteispuolella Nerosjärven rannassa.

Karttalehti: 2134 03

Kallioalueen pinta-ala: 21 ha Korkeus: 152 m.p.y Suht.korkeus: 59 m

TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

Geologia:	3	Muut tekijät:	-historia:	4
Biologia:	3		-monikäyttö:	3
Maisema:	3		-luonnontilaisuus:	4
			-lähiympäristö:	2

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 4**Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:**

Haukkavuoren selänteen ja sen eteläpuolella sijaitsevan pienen kallioselänteen (Hiidenhalkaisija) muodostama kokonaisuus on maisema- ja luonnonarvoiltaan merkittävä. Metsäisinä järvelle erottuvien selänteiden kalliojaljastumat sijaitsevat laajemmin selänteiden reunaosissa. Haukkavuoren itäyrkänne on runsaan rakoilun lohkomaa pystyseinämaa, joka vaihtuu pohjoiseen mentäessä louhikkoiseksi porrasyrjänkanteeksi. Massiivinen ja lähimaisemallisesti vaikuttava louhikko ulottuu ylärinteeltä järven rantaan. Hiidenhalkaisijan itä- ja eteläyrjänkanteet ovat heikosti porrasmaista seinämää, jonka kokonaiskorkeus on 15 metriä. Haukkavuoren itäyrjänkanteelta ja koillislohkareikolta avautuu avaria ja kauas ulottuvia kauniita järvi- ja metsämaisemia. Alueen kalliopeira on tyypillistä keskiraakeista, selvästi pilsteistä, vaaleanharmasta granodioriittia, joka on melko säännöllisesti kuutiorakoilutta kiveä.

Kasvillisuudeltaan kohde on pääosin hyvin karua kangasmetsä- ja kalliokasvillisuutta. Lakimetsät ovat mäntyvaltaisia ja paljastumilla on runsaasti poronjäkälyhteisöjä. Lohkareikon ja pystyseinämiiden sammal- ja jäkäälajisto on oligotrofista. Itäyrjänkanteella on myös valuvesipintaa ja paikoin tavataan mesotrofista tummaurnasammalta. Biologisesti edustavin osa-alue on itäyrjänkanteen tyven louhikko, jossa kasvaa mm. lehtopalsamia ja haisukurjenpolvea.

Kallioalue: Reväsvuori

Kunta: LAMMI

Sijaintitiedot: Reväsvuori sijaitsee Kahtalammin koillispuolella noin 3 kilometriä Lammin kirkolta itä-kaakkoon.

Karttalehti: 2134 04

Kallioalueen pinta-ala: 13 ha Korkeus: 162 m.p.y Suht.korkeus: 36 m

TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

Geologia:	2	Muut tekijät:	-historia:	4
Biologia:	2		-monikäyttö:	3
Maisema:	3		-luonnontilaisuus:	3
			-lähiympäristö:	3

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 3

Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:

Reväsvuori on pienten kallioisten harjanteiden muodostama kallioalue, joka on geologisesti arvokas kohde. Kallioalueen pohjoisosassa on keskirakeista, tummaa peridotiittia, jolla on kontakti alueen eteläosassa vallitsevana kivilajina olevan amfiboliitin kanssa. Kallioalueen pohjoisimman kallioharjanteen alueella on peridotiittiesiintymässä paljastuneena edustavaa ja harvinaista granaattipitoista gabroa. Gabro on keskirakeista tummaa kiveä, jossa granaatti esiintyy kivessä tiheästi pyöreäköinä porfyroblasteina. Granaatit erottuvat gabron rapautumispinnalla punaisena raepuurona tummanharmaan keskirakeisen aineksen seassa (Laitakari 1980). Pohjoisosan jyrkänteisillä kalliojaljastumilla esiintyy paikoin selviä rapautuneita kohtia emäksisessä/ultraemäksisessä kivessä. Reväsvuoren eteläreunalla on geomorfologisesti edustava, porrasmainen pystyjyrkäne.

Reväsvuori on myös biologisesti erittäin arvokas kallioalue sekä lehto- että kalliokasvillisuutensa ansiosta. Etelä- ja kaakkoisrinteessä on tuoretta kuusilehtoa, jonka aluspuuston muodostaa tiheä pähkinäpensasto. Etelärinteen paahteisella alarinteellä on edustava ketolaikku, jolla kasvaa mm. alueellisesti uhanalainen (St) mäkiminttu. Pystyseinämillä esiintyy monin paikoin vaateliasta sammal- ja jäkälälajistoa, minkä lisäksi alueelta on aikaisemmin löydetty useita harvinaisia ja alueellisesti uhanalaisia sammallajeja. Kahtlammelta ja Kinnailan pelloilta katsottuna Reväsvuori erottuu metsäisenä mäkenä ja kalliopinnat näkyvät paikoin puuston lomasta. Lakialueen eteläjyrkänteeltä avautuu osittain hakkuiden seurauksena esteettömiä näkymiä läheisille pelloille, metsiin ja Kahtlammelle. Pystyjyrkäne, edustava tyvilehto ja pähkinäpensasta kasvavat metsät elävöittävät sisäisiä maisemia. Reväsvuori on merkitty 1995 seutukaavassa suojelualueeksi.

Kallioalue: Jyrkänkallio-Pilnäistenkalliot Kunta: LAMMI

Sijaintitiedot: Kallioalue sijaitsee Oitenkylässä noin 2 kilometriä Lammin kirkolta kaakkoon.

Karttalehti: 2134 04

Kallioalueen pinta-ala: 16 ha Korkeus: 170 m.p.y Suht.korkeus: 15 m

TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

Geologia:	4	Muut tekijät:	-historia:	4
Biologia:	3		-monikäyttö:	3
Maisema:	4		-luonnontilaisuus:	3
			-lähiympäristö:	3

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 4

Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:

Pilnäistenkallion ja Jyrkänkallion alue kuuluu pääosin valtakunnalliseen lehtojensuojeluohjelmaan (Alapassi & Alanen 1988). Alue on geologisilta arvoiltaan melko tavanomainen kohde. Paljastuma-alueet sijaitsevat selänteiden reunaosissa ja matalat jyrkännepinnat ovat selänteiden kaakkoissivuilla. Jyrkänkallion porrasjyrkanteen korkeus on suurimmillaan 15 metriä kun taas Pilnäistenkallioiden kaakkoisjyrkäne on heikosti ylikalteva 5-6 metriä korkea seinämä. Jyrkänkallion pääkivilaji on keskirakeinen, hieman suuntautunut gabro, jonka sulkeumana esiintyy paikoin pieniä amfiboliittifragmentteja. Pilnäistenkallioiden alueella on vallitsevana kivilajina keskirakeinen, selvästi liuskeinen kiillegneissia, joka on rakenteeltaan raitainen. Alueen kallioperää leikkaavat kapeat pegmatiittijuonet.

Kallioalueella on erittäin edustavia tiheitä ja maisemallisesti erikoisia pähkinäpensaslehtoja. Kallion tyvialuetta on hoidettu kuusia poistamalla, mikä on entisestään parantanut pähkinän viihtymistä alueella. Rinteillä on lisäksi kuusilehtoa tai rehevää kangasmetsää sekä puolilehtoa. Kaivetun ojan varressa on myös hiirenporrasvaltaista saniaislehtoa. Jyrkänkallion kaakkoisjyrkanteen juurella esiintyy niukkana alueellisesti uhanalainen mäkiminttu. Kallioiden sammalpeitteissä tavataan tavanomaisen oligotrofisen lajiston lisäksi vaateliampia mesotrofisia lajeja. Molemmat kalliokohoumat erottuvat melko heikosti lähiympäristön pelloille ja teille. Laelta avautuu puuston osittain rajoittama pelto-metsämaisema. Rikkaan ja edustavan lehtokasvillisuutensa ansiosta kohde soveltuu hyvin luonnontieteelliseksi opetuskohteeksi.

Kallioalue: Kirkkokallio-Orkkohoilo**Kunta: LAMMI**

Sijaintitiedot: Jahkolassa vajaa 4 kilometriä Lammin kirkolta etelään.

Karttalehti: 2134 04

Kallioalueen pinta-ala: 87 ha

Maisema- ja luonnonarvoiltaan merkittävä kallioaluekokonaisuus, joka muodostuu Kirkkokalliosta ja Orkkohoilosta.

Kirkkokallio

Korkeus: 155 m.p.y

Suht.korkeus: 35 m

TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

Geologia:	3	Muut tekijät:	-historia:	4
Biologia:	3		-monikäyttö:	3
Maisema:	3		-luonnontilaisuus:	3
			-lähiympäristö:	3

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 4**Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:**

Kirkkokallion alue on geomorfologisesti, maisemallisesti ja biologisesti arvokas kallioalue. Itäosan koillis- ja eteläreunastaan jyrkän teisen selänteen jyrkännemuodot ovat massiivisia ja hyvin edustavia. Koillisseinämä on osittain jäätikön hioma ja paikoin heikosti ylikalteva. Granodioriitin rakoilu muodostaa seinämään pieniä kiilamaisia onkaloita jyrkän teen tyvellä sekä sen yläosassa. Koillisjyrkän teen tyvellä on louhikkorinne, jonka juurella on muutama siirtolohkare. Alueella vallitseva granodioriitti on keskirakeista ja selvästi pilsteistä. Pilsteisyyden kaade on kallioalueella lähes pystyasentoinen. Kirkkokallio on arvokas myös biologisesti, erityisesti sammal- ja jäkälälajistoltaan. Koillisjyrkän teen tyvellä on melko runsaasti meso-eutrofisia sammalyhteisöjä, mm. kallionkoloissa ja ylikaltevilla pinnoilla viihtyviä riippusammalia, kalkkikahtaissammalta ja ketjusammalta. Kalliolta on 1950-60-luvuilla löydetty myös loukkosammalta (alueellisesti vaarantunut) sekä valtakunnallisesti uhanalaista lännenmunuaisjäkälää. Kalliokasvillisuus on muuten pääosin karua ja alueen peitteisissä keski- ja länsiosissa vallitsevat suurelta osin hakatut tavanomaiset kangasmetsät. Länsiosan kuusilehdoissa esiintyy runsaasti pähkinäpensasta.

Kirkkokallion alue erottuu koilliseen Tampere-Lahti -maantielle sekä pelto- ja asutusalueille selvästi. Varsinkin massiivinen koillisseinämä näkyy hienosti ympäristöön. Lähimaisemat ovat hienoimmillaan koillisjyrkän teen tuntumassa, keski- ja länsiosassa laajat hakkuualueet rumentavat maisemaa. Jyrkän teen päältä avautuu esteettömiä kulttuuri- ja järvimaisemia koilliseen ja itään Pääjärvelle. Jyrkän teen lakiosan paljastuma ja näköalapaikka terasseineen ovat voimakkaasti kuluneita. Alueella on radiomasto.

Orkkohoilo

Korkeus: 172 m.p.y

Suht.korkeus: 40 m

TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

Geologia:	3	Muut tekijät:	-historia:	4
Biologia:	3		-monikäyttö:	3
Maisema:	3		-luonnontilaisuus:	3
			-lähiympäristö:	3

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 4

Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:

Orkkohoilon kallioalue sijaitsee Jahkolassa peltoalueiden keskellä. Alueen itäreunalla on pitkä, jyrkänteisten pienten kallioselänteiden muodostama kallioselännejakso. Lakipaljastumia on vähän lukuunottamatta kallioalueen eteläisintä selännettä. Eteläisimmän selänteen jyrkännepinnat ovat edustavia kuutiorakoilleita pystyseinämäpintoja, jotka ovat paikoin hieman viistojyrkänteisiä. Jyrkänteen länsipäässä granodioriitin voimakas vaakarakoilu on muodostanut jyrkänteen tyvelle erikoisen kiilamaisen onkalon. Alueen kallioperä on tavanomaista, keskirakeista granodioriittia, joka kallioalueella on melko säännöllisesti kuutiorakoillutta. Eteläisemmän kallioselänteen länsijyrkänteessä on hieman yli metrin leveä lähes pystyasentoinen granodioriitin pilsteisyyttä leikkaava hienorakeinen emäksinen juoni. Metsät ovat enimmäkseen talouskuusikoita sekä lakiosassa mäntykankaita. Ahtialankalliota ympäröi kuusten varjostama arvokas pähkinäpensasto. Orkkohoilon kalliokasvillisuus ja -lajisto on tavanomaista, tosin alueelta on aiemmin löydetty (1955) kalliouurresammalta, joka on Hämeessä vaarantunut laji. Kallioalue erottuu metsäisenä selänteenä ympäröiville pelloille. Laelta avautuu esteettömiä maisemia pelloille ja kuusivaltaisiin metsiin. Lähimaisemassa on parasta pähkinäpensaiden ympäröimä, paikoin jylhä pystyjyrkänne. Luonnontilaisuus on enimmäkseen hyvä, mutta alueella on myös avohakkuualoja ja vähäisiä merkkejä poimintahakkuista. Lakiosan kasvillisuus on lievästi kulunutta näköalapaikoilla.

